PROJEKT DO PODATKU, TITULO

Dziesiąta część ze wszystkich generalnie Intrat.

TEn iest wielki, a podobno iedyny sposob na dostarczenie publicznym Kraiu wydatkom, na ktore wszystkie inne *per indirectum* spadaiące dostateczne nie są; ten zastąpi mieysce Pogłownego, Podatku *ultimæ Consumentiæ*, lub iakiegożkolwiek innego rodzaiu, ktoreby ustanowić chciano, a w ułożeniu niewypowiedzianie trudne, w wybieraniu znaczney potrzebuiące Expensy, a wielkiey oraz niepewności byłyby podległe. Sposob do ustanowienia tego Podatku, użyty ma być iak nayłatwieyszy. Prawo nakazałoby, aby wszyscy Possessorowie Dobr nieruchomych, Gruntow, Domow, &c. w Grodach tych Powiatow, w ktorych się też Dobra znayduią, zeznali dobrowolnie, wiele rocznego maią dochodu, y wywiedli to iednym z następuiących Dokumentow, to iest:

1. Działem między Bracią lub Krewnemi wyrażaiącym wartość Dobr.
2. Donacyą.
3. Kontraktem Slubnym.
4. Testamentem.
5. Kontraktem Przedażnym.
6. Kontraktem Arendownym.
7. Kontraktem Zastawnym.

Annus Normalis od ktorego naywyżey Dokumenta, wspomnione zasięgane będą, może bydź Rok 1750, ponieważ dawnieyszy nie ukazałby sprawiedliwey Dobr wartości. Ktokolwiekby żadnego z tych Dokumentow nie miał, będzie powinien komportować Regestra od lat dziesięciu, y one poprzysiądz; dopiero Summa między naywiększą y naymnieyszą pośrzednia, będzie wzięta za prawdziwą iego intratę.

Każdy Ziemianin albo Possessor Dobr nieruchomych, zapisze się w Grodzie y płacić będzie corocznie część dziesiątą intraty swoiey Regentowi, a ten oddawać będzie Superintendentowi Prowincyi.

Jeżeli zaś sprzeda swoię maiętność czyli część oney, obwieścić się ma w Grodzie, y dziesięcinę tę *in toto* lub *in parte* iuż nie on, ale nowy Possessor płacić będzie.

Ostrzeżenie istotnie potrzebne bydź zdaie się, że ponieważ Kray nasz bardzo mało ma pieniędzy realnych, przeto y inne Podatki, y osobliwie ten ostatni, nie koniecznie powinny bydź wyciągane pieniędzmi, ale niech będzie zostawiona każdemu wolność zapłacenia bądź połowę, bądź trzecią część, czy to pieniędzmi, czy wszelkiego gatunku Produktami; iako to Zbożem, Bydłem, Wełną &c: co wszystko może bydź użyte na zapłatę Woysk y inne Rzeczypospolitey potrzeby. Kontrybucyą w Produktach każdy oddawałby podług ceny każdego Roku będącey w tym Powiecie w targowym Mieście, y składałby ią do Magazenow publicznych, ktore powoli będą wystawione. Zyskaliby na tym prywatni, że ocaleią gotowe pienią-

pieniądze na inſze ſwoie potrzeby, y Kray dogodziłby wſzyſtkim Expenſom bez uciſkania nikogo o pieniądze, ktore powinny wprawdzie krążyć w Kraiu, ale dobrowolnie, a nie podług chcenia y przewidzenia ſię Naywyżſzey Władzy, ani też leżeć upakowane w Skarbie publicznym nie maią.

Summy na Prowizyach maiący, nie będą płacić dzieſiątey części od Kapitałow ſwoich; ale na to mieyſce dla ſprawiedliwey ulgi poſiądaiących Dobra Ziemſkie, y dla pomnożenia wartości wewnętrzney tychże Dobr naſtępuiące zachowaią Artykuły:

1. Wſzyſtkie Prowizye zaległe, pod iakimkolwiek bądź Kontraktem, aż do teraźnieyſzego czaſu, dłużnicy ſwoim Kredytorom nie większe zapłacą, iak po pięć od ſta, płacąc co rocznie dwochletni Procent aż do ninieyſzego Roku; naprzykład Oſoba winna zaległey Prowizyi za lat cztery, w czterech naſtępuiących wypłaci za wſzyſtkie ośm, płacąc corocznie za dwa lata.

2. Prowizye na potym nie będą mogły pod iakowymkolwiek pozorem większe bydź nad pięć procenta, a to pod karą Konfiſkaty.

3. Kontrakty Zaſtawne tak ſzkodliwe Kraiowi maią bydź wcale znieſione y zabronione na potym, ale Kredytorowie ſwoie beſpieczeńſtwo mieć będą przez Hipoteki formalne zapiſywane w Grodach tych Powiatow, w ktorych leżą Dobra, na ktore ſię Summa zaciąga. Gdyby zaś dług tym ſpoſobem nie był zapiſany, nie będzie ſię można o niego upominać Sądownie. Gdyby Dłużnik zaniedbywał płacić Prowizyi, rzeczone Dobra za Kredytora ſkargą będą ſekweſtrowane, od bliżſzey Juryzdykcyi Grodu, a nawet y ſprzedane, gdy tego potrzeba wymagać będzie.

4. O Kontraktach Arendownych, ktore do tych czas tak były nieſprawiedliwe, oſobne rozporządzenie naſtąpi. Grady, nieurodzay, y inne nieprzeyzrzane trafunki czyli *Caſus fortuiti* przez połowę Dziedzicowi, a przez połowę Arendarzowi ſzkodować będą.